4
Vragenuur: Vragen Siderius

Vragen van het lid Siderius aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, viceminister-president over **het bericht dat er chaos is bij de Belastingdienst bij het uitbetalen van de kinderopvangtoeslag**.

☐

Mevrouw **Siderius** (SP):
Voorzitter. Vorige week schrokken duizenden ouders zich wezenloos, want er viel een envelop van de Belastingdienst op de deurmat met een naheffing van wel honderd tot duizenden euro's vanwege de kinderopvangtoeslag. Ouders met jonge kinderen die in 2014 het hele jaar kinderopvangtoeslag hadden gekregen, moesten dat terugbetalen plus een boete, hoewel de kinderen gewoon naar de kinderopvang gingen en er ook een recht op kinderopvangtoeslag bestond. Hoe kan dit?

Laten we eerlijk zijn. Dit is niet de eerste keer dat er problemen zijn met de kinderopvangtoeslag. Het lijkt wel een huishouden van Jan Steen bij de Belastingdienst, met jaar na jaar fout op fout, ook na waarschuwingen aan het adres van deze minister. Eerlijk gezegd lijkt het erop dat de regering er een beetje achteraan sukkelt. Het wordt tijd dat deze fouten een keer stoppen. Ouders moeten erop kunnen vertrouwen dat de berekeningen van de kinderopvangtoeslag kloppen. Ouders moeten geen foutieve naheffingen op hun deurmat vinden en ouders moeten niet worden opgezadeld met de chaos bij de Belastingdienst. Daarom heb ik de volgende vragen.

Hoe kan het dat duizenden ouders een onterechte naheffing hebben ontvangen van de kinderopvangtoeslag over 2014? Wanneer en hoe gaat de minister de puinhoop met de kinderopvangtoeslag opruimen? Garandeert de minister dat dit de laatste miskleun is met de kinderopvangtoeslag bij de Belastingdienst?

☐

Minister **Asscher**:
Voorzitter. Het is inderdaad ongelofelijk vervelend en voor sommige mensen een grote schrik als er zo'n naheffingsaanslag binnenkomt die dan ook nog eens niet blijkt te kloppen. De eerste vraag is dan ook begrijpelijk: hoe kan dit? De Kamer weet dat iedereen die in 2014 een voorschot op de kinderopvangtoeslag heeft gekregen, daarna een definitieve beschikking krijgt. Daarmee zijn dingen misgegaan. Wat is er misgegaan? Naar het schijnt is er een fout in de software waarmee kinderdagverblijven en kinderopvanginstellingen informatie doorgeven aan de Belastingdienst, waardoor de Belastingdienst in sommige gevallen ten onrechte heeft aangenomen dat er gebruik is gemaakt van kinderopvang. Zo had iemand bijvoorbeeld zijn kinderen het hele jaar op de crèche zitten, terwijl ten onrechte de indruk was ontstaan dat dit maar vier maanden of acht maanden lang het geval was. Dan kun je een grote naheffing krijgen en dat is buitengewoon vervelend.

Belangrijk is dat de Belastingdienst ermee bezig is. De ouderorganisatie is in gesprek met de kinderopvangorganisaties om te kijken wat er met die software gebeurd is. De Belastingdienst heeft op zijn website staan dat dit aan de hand is en dat je, als dit speelt, onmiddellijk bezwaar moet maken, zodat de boel stopt. De Belastingdienst heeft aangegeven, met voorrang en waar nodig met extra mensen hiernaar te kijken, zodat mensen snel uit de onzekerheid zijn. Kan ik garanderen dat dit in de toekomst nooit meer gebeurt? Nee, dat kan ik niet garanderen, maar er zijn niet voor niets ieder jaar heel veel naheffingen. Men moet immers aangeven hoeveel je denkt te gaan verdienen en hoeveel uren kinderopvang je denkt te gaan gebruiken. Dat hangt van ontzettend veel dingen af. Het is bijna een wonder dat er soms geen naheffingen zijn. Dat is een systeem waar heel veel ouders van balen. Daarom willen wij ook toe naar een systeem waarbij het aan de kinderopvanginstelling is om het met de Belastingdienst te regelen, zodat ouders van tevoren weten waar ze aan toe zijn als ze hun kinderen naar de crèche brengen. Dit geval is zeer onfortuinlijk. Ik hoop ook dat dankzij uw vraag meer ouders zich ervan bewust zijn dat zij, als zij een vreemde naheffingsaanslag hebben gekregen, naar de site van de Belastingdienst kunnen om bezwaar aan te tekenen.

Mevrouw **Siderius** (SP):
Het is inderdaad heel vervelend. Mensen schrikken zich wezenloos. Sommigen moeten tot wel €11.000 terugbetalen. De minister zegt hier nu dat ze dan maar in bezwaar moeten gaan, maar het kan toch niet de bedoeling zijn dat er fouten worden gemaakt bij de overheid, die de ouders dan zelf maar moeten gaan oplossen? Als duizenden ouders in bezwaar moeten gaan, wordt het één grote bureaucratische rompslomp. Wordt het niet eens tijd dat deze minister naast het uitspreken van mooie woorden hier en naast het geven van gratis medeleven, ook eens intern bij de Belastingdienst aan de bel trekt hoe dit nu weer heeft kunnen gebeuren? Het is immers niet voor het eerst. Wij hebben het hier vorig jaar in januari ook over gehad. Toen ging het over problemen in 2011, 2012 en 2013. Dit gaat over 2014. Het nieuwe systeem gaat pas in 2018 in, dus het lijkt erop dat we nog vier jaar lang geconfronteerd zullen worden met dit soort problemen. Dat kan toch niet de bedoeling zijn? Wanneer gaat de minister ingrijpen en ervoor zorgen dat er eens orde komt bij de Belastingdienst?

Minister **Asscher**:
Ik denk dat het goed is om heel kritisch te zijn op de manier waarop de Belastingdienst werkt, maar als het klopt dat de Belastingdienst verkeerde informatie heeft aangeleverd gekregen van de kinderopvanginstellingen — er zijn kinderopvanginstellingen die daarover zelf met hun ouders hebben gecommuniceerd en die hebben toegegeven dat er een fout in hun administratie gemaakt is — dan vind ik het ook niet fair om dat alleen de Belastingdienst aan te wrijven.

De Belastingdienst heeft hierop gereageerd. Er zijn ouders in de problemen gekomen. Ze schrikken van die naheffing. Vandaar dat het op de website van de Belastingdienst staat en vandaar dat die bezwaren ook met voorrang behandeld worden. Maar de Belastingdienst is ook niet altijd in de positie om zelf te verifiëren of gegevens nu wel of niet kloppen. De Belastingdienst moet immers bij het nagaan hoe het zit met het gebruik in het jaar 2014 kunnen afgaan op de informatie van kinderopvanginstellingen. Het is belangrijk dat er nu goed gereageerd wordt. Het is belangrijk dat ouders snel uit de onzekerheid zijn. Het is belangrijk dat zij weten dat zij geen gedoe meer hebben met eventuele boetes en de hele daarop volgende invordering als zij

bezwaar maken. Ik ben het zeer met mevrouw Siderius erover eens dat er een hoop te verbeteren valt in de manier waarop ons toeslagensysteem werkt. Voor hoe dat werkt bij de kinderopvangtoeslag hebben wij voorstellen, maar die willen wij zorgvuldig voorbereiden, ook om niet fouten uit het verleden te herhalen. In dit geval vrees ik dat het probleem, naar het zich nu laat aanzien, vooral te maken heeft met de software die gebruikt wordt om informatie door te geven.

Mevrouw **Siderius** (SP):
Dat klopt. Dat is het ICT-systeem van de Belastingdienst. De minister geeft nu de schuld aan de kinderopvanginstellingen. Ik vind dat echt te gek voor woorden. De minister heeft een verkeerd systeem daar bij de Belastingdienst. Wij hebben hier vorig jaar in de Kamer een heel mooi rapport gehad over alle problemen met ICT bij de overheid en nu wijst de minister de beschuldigende vinger naar de kinderopvangsector! Ik vind dat heel raar. Als de overheid duizenden ouders zo'n brief stuurt, dan zou de minister toch eens moeten nadenken over waar dat probleem zit. Dat zit niet bij de kinderopvanginstellingen. Bovendien vind ik het jammer dat de minister zegt: de conclusie is dat wij binnenkort, over vier jaar, een nieuw systeem invoeren; dan gaan wij eens bekijken of wij dit kunnen oplossen. De minister zou nu met de vuist op tafel moeten slaan, zijn collega Wiebes eens eventjes goed moeten toespreken en ervoor moeten zorgen dat de problemen worden opgelost.

Minister **Asscher**:
Het zou natuurlijk kunnen dat mevrouw Siderius gelijk heeft en dat de fout gemaakt is door de Belastingdienst. De aanwijzingen die ik tot nu toe heb ontvangen, wijzen daar niet op. Die wijzen op een probleem in de administratiesystemen van de kinderopvanginstellingen zelf. Het kan zijn dat dat niet zo is. Kinderopvanginstellingen zelf hebben met de ouders gecommuniceerd dat daar een fout gemaakt is. Voor mij maakt het in die zin niet uit dat ouders ervan schrikken als ze daar ten onrechte mee geconfronteerd zijn en dat ze dan zo snel mogelijk moeten worden geholpen. Daar richten wij onze energie op.

De heer **Omtzigt** (CDA):
Ten eerste ben ik blij dat er nog blauwe enveloppen zijn, want bijna had staatssecretaris Wiebes dit allemaal elektronisch gedaan, waardoor vijf van de zes ouders niet eens de afrekening hadden ontvangen. Maar als er bij één kinderopvanginstelling een fout gemaakt wordt, ligt het aan de kinderopvanginstelling. Als het bij tientallen gebeurt, is er iets mis bij de Belastingdienst. Niet voor niets zegt de minister hier: naar het zich nu laat aanzien. Dat betekent dat er geen definitieve informatie is. Ik heb twee vragen aan de minister. Wil hij samen met de staatssecretaris van Financiën binnen een week aan de Kamer een brief sturen over wat er precies aan de hand is? En wil hij daarin onderzoeken of het mogelijk is dat de fout aan de kant van de Belastingdienst rechtgezet wordt, dat niet al deze mensen met duizenden tegelijk individueel in bezwaar en beroep moeten gaan, en dat ze misschien niet individueel een boete krijgen, maar al vanaf deze maand de toeslag die teruggevorderd wordt, verrekend wordt met de kinderopvangtoeslag van deze maand — die krijgen ze dan niet — om ervoor te zorgen dat dat probleem niet ontstaat? Kunnen wij die brief binnen een week krijgen?

Minister **Asscher**:
Dat zou veronderstellen dat dat problemen zou voorkomen, maar als je nu op individuele basis de 89.000 ouders die een naheffing hebben gekregen, opnieuw in het systeem opneemt, dan zou je weleens veel grotere problemen kunnen veroorzaken. Ik weet 100% zeker dat de heer Omtzigt dat niet wil. Wel kan ik toezeggen dat de Belastingdienst erbovenop zit en dat, als zou blijken dat de fout wel degelijk aan de kant van de overheid zit, wij het vanzelfsprekend met de Kamer delen en wij in een oplossing zullen voorzien. De eerste prioriteit is dat wij nu goed communiceren met de ouders en snel reageren als er wat aan de hand is. Ten tweede is de ouderorganisatie BOinK intussen in gesprek met de sector om te proberen erachter te komen wat er is gebeurd in de software van de kinderopvanginstellingen, en om te voorkomen dat het vaker gebeurt.

De **voorzitter**:
Mijnheer Omtzigt, u mag alleen als een vraag niet is beantwoord.

De heer **Omtzigt** (CDA):
Ja, de eerste vraag is niet beantwoord, namelijk: kan er binnen een week een brief komen? De minister zegt en passant dat het om 89.000 huishoudens gaat. Dat zijn er toch heel veel. Dus kan die er binnen een week zijn?

Minister **Asscher**:
Het antwoord is dus nee. Ik had die vraag wel beantwoord, want het verzoek was: een brief met een onderzoek, inclusief al die 89.000 mensen. Het zijn echter niet 89.000 fouten, maar mensen die een naheffing hebben ontvangen. Dat heeft te maken met het huidige systeem, waarin je een voorschot krijgt op basis van een aantal inschattingen van gebruik, van uren en van verdiensten. Het leven verandert waardoor mensen minder of meer uren afnemen en er dus heel vaak een naheffing komt, in het voordeel of nadeel van de ouder. Nu zou je het probleem erger maken, door op al die mensen een additionele berekening los te laten, terwijl je dan ook weer zult moeten afgaan op de gegevens van de kinderopvanginstellingen zelf. Het heeft dus geen toegevoegde waarde om daarover binnen een week een brief te sturen.

De heer **Bashir** (SP):
Heel veel mensen worden onnodig met problemen opgezadeld waar ze niet om hebben gevraagd. De minister zegt: de kinderopvanginstellingen hebben al gecommuniceerd met de ouders dat er fouten zijn gemaakt. De minister en de Belastingdienst kunnen dus weten om welke mensen het gaat. Ik krijg daarom graag die brief van de minister, waarin hij een uiterste poging doet om de mensen waar het om gaat eruit te pikken, zodat ze geen bezwaarschriftprocedure hoeven te doorlopen en de fouten dus automatisch hersteld worden. Is de minister daartoe bereid?

Minister **Asscher**:
Toch nog heel even het systeem. Mensen vragen een voorschot aan op basis van het verwachte gebruik van kinderopvang. Aan het eind van dit jaar komt er een definitieve beschikking op basis van wat je hebt verbruikt en wat je verdiensten zijn. De Belastingdienst controleert dat op basis van de opgave van de kinderopvanginstelling. Dat gebeurt altijd. Dat is ook de meest betrouwbare manier om normaal te controleren of wat je als ouder had verwacht, ook is afgenomen door een kinderopvanginstelling. Dat betekent dat de Belastingdienst nu niet kan weten in welke gevallen een opgave van een kinderopvanginstelling van het daadwerkelijke gebruik wel of niet klopt. Als de Belastingdienst gegevens heeft waaruit blijkt dat de heer Bashir vier maanden heeft gebruikt, kan hij niet weten of dat klopt. Vandaar dat ik aan het adres van de heer Omtzigt aangaf dat dat helaas de oplossing niet is. De oplossing is dat je als ouders, als je een naheffing hebt gekregen die niet aansluit bij de feiten en bij het gebruik, bezwaar maakt. Dat is niet ingewikkeld; op de site word je daar stap voor stap doorheen genomen. Dat is de snelste en meest efficiënte manier om aan te geven dat iets niet goed is gegaan. De Belastingdienst staat klaar om ervoor te zorgen dat dat bezwaar heel snel behandeld wordt.

De **voorzitter**:
Dank u wel.

Minister **Asscher**:
Doen we het op een andere manier, dan komen er fouten bij, waar mensen niet bij zijn gebaat.

De **voorzitter**:
Dank u wel.